

Kázeň z ev. večerných sl. Božích v Bratislave (NK), utorok po 1. adventnej nedeli, 1. 12. 2020, 18.00; čítanie: 1M 1, 1 – 5 . 14 – 19; ES 14, 5, 10; A 7

1. Mojžišova 1, 1 – 5: „¹ Na počiatku stvoril Boh nebo a zem. ² Zem však bola beztvárna a pustá; tma bola nad prahlinou a Duch Boží sa vznášal nad vodami. ³ Vtedy riekol Boh: *Bud' svetlo! A bolo svetlo.* ⁴ Boh videl, že svetlo je dobré; vtedy Boh oddelil svetlo od tmy. ⁵ Boh pomenoval svetlo dňom a tmu pomenoval nocou. A bol večer a bolo ráno: prvý deň.“

Milí bratia a milé sestry!

Predvčerom, v 1. adventnú nedeľu sme uvažovali o tom, že [advent je Božie ťaženie proti temnote.](#)

Pre advent je typické pribúdanie svetla (por. sviece na adventom venci), či je zároveň kontrastné ku skracujúcemu sa slnečnému svitu v prírode.

Pán Ježiš Kristus, ktorý o sebe povedal: „*Ja som svetlo sveta*“ (J 8, 12) je najkrajším svetlom pre všetkých. **Advent upriamuje náš pohľad na budúcnosť, keď Ježiš opäť Ježiš príde. V advente teda myslíme na začiatok i na cieľ nášho vykúpenia z hriechov.** Na Ježišov prvý príchod v poníženosti a skromnosti Dieťaťa z Betlehema, aj na Jeho druhý príchod v moci a sláve na konci sveta.

Vráťme sa však celkom na začiatok, keď Pán Boh rozhodol o našom vykúpení. Tým nie je mienený počiatok všetkého, ale iba počiatok hmotného, materiálneho sveta, ktorý vnímame: teda „neba a zeme“.

V Ef 1, 3 – 4 čítame: „³ Požehnaný Boh a Otec Pána nášho Ježiša Krista, ktorý nás v nebeských veciach požehnal v Kristovi Ježišovi všetkým duchovným požehnaním. ⁴ **Ved' ešte pred stvorením sveta vyvolil si nás v Ňom.**“

Boh nielenže tu už bol od počiatku – On bol vždy, ale **vyvolil si nás ešte skôr, ako bol svorený svet. On – všemocný Boh, Stvoriteľ, nás nehodných.**

Svet nevznikol sám od seba a ani sa sám od seba neusporiadal, ako sa dnes mnohí nazdávajú a dokonca tento omyl pokladajú za vedecký fakt. **Svet nevznikol ani z bojov rôznych božstiev**, ako tomu v biblických dobách verili pohanské národy. Nie, **svet bol stvorený podľa vôle a plánu Boha Biblie – Otca nášho Pána Ježiša Krista.**

Prvé, čo Boh stvoril, je **svetlo**. Boh ho oddelil od tmy. Svetlu dal meno deň a tme noc. Svetlo vzniklo v momente, keď Boh prehovoril.

My svojimi slovami dokážeme vnieť mnoho temného do tohot sveta, do medziludských vzťahov. Boh svojím slovom dokáže rozsvetliť svet.

Nejde o vlnenie, ktoré vzniká na slnku, lebo slnko vtedy ešte neexistovalo. To bolo stvorené až neskôr, vo 4. stvoriteľský

deň. Samozrejme, prebúdza to otázky. V škole nás predsa učili, že deň a noc máme preto, lebo Zem obieha okolo Slnka a pritom sa otáča okolo svojej osi. V biblickej správe o stvorení svetla nejde o konšpiračnú, pavedeckú teóriu, ktorá by tvrdila, že deň nemá nič spoločné so Slnkom a noc nič spoločného s Mesiacom. **Biblický text skôr polemizuje s vtedajšou predstavou**, že dňu vládne Slnko a noci Mesiac, ktoré majú byť uctievané ako božstvá. Napr. v Mezopotámii bol Mesiac uctievaný ako božstvo. Egyptský panovník faraón bol zas vnímaný ako vtelenie boha Slnka (Re) na zemi a niesol titul „Reov syn“. **Biblia naproti tomu tvrdí, že Slnko a Mesiac nie sú božstvá**, že deň a noc Pán Boh stvoril nezávisle na slnku a mesiaci.

Poviete si, čo my s tým dnes? Spomenuté však nie je iba akýmsi „výletom“ do histórie. Veď aj v súčasnosti nemálo ľudí verí horoskopom. Biblia svedčí: Boh stvoril slnko, mesiac i hviezdy. Náš život teda nie je určovaný hviezdami (ako hlásajú horoskopy), ale je v dobrých Božích rukách – v starostlivosti Božej. **Vďaka a božská úcta patrí jedine Bohu, nie nebeským telesám.**

Boh dal veciam poriadok, premáha chaos, ktorý ohrozuje život. Boh „*oddelil svetlo od tmy.*“ Stvorenstvo už človeka neohrozuje, ale slúži mu. *Boh pomenoval svetlo dňom a tmou pomenoval nocou.*“ Pomenovanie je výrazom moci, authority. Neprepočujme, že **Pán Boh tmou neodstraňuje, ona zostáva**

tmou. Je však pod Božou kontrolou. Každú noc smie tma prichádzať a panovať, no každé ráno je o svoju moc olúpená a mizne. **Každé ráno je pripomenutím, že to nie je osud, hviezdy, nebeské telesá – kto drží svet vo svojich rukách, ale Boh. Tma, to zlé a ťažké, má svoje hranice. Nemá absolútnu moc. – To je útecha pre všetkých, ktorým sa zdá, že všetko je temné:** počasie, vláda, ľudia... Tma však má svoje medze.

„*Zem však bola **beztvárna a pustá**; tma bola nad prahlinou a Duch Boží sa vznášal nad vodami.*“ Pre „*beztvárna a pustá*“ nachádzame v pôvodnom hebrejskom texte slová „tohu wa bohu“. Niekedy sa výraz „tohuwabohu“ požíva na označenie veľkého neporiadku, chaosu. Pred tým, ako Boh vyslovil svoje stvoriteľské slovo, nemalo nič pevné hranice, panoval chaos. Podstatnou črtou Božieho stvoriteľského diela je poriadok, štruktúra – hoci ešte neboli prítomné hmotne, „len“ v Božom Duchu. *Duch Boží sa vznášal nad vodami.* **Boží Duch reprezentuje Božiu vôľu, Boží plán**, ktorý do chaosu zaznieva slovami: „*Bud' svetlo!*“ Boží plán sa napĺňa, Božie slovo uskutočňuje. V temnom chause sa ako prvé ukazuje svetlo.

Už sme spomínali, že vtedy ešte neboli žiadne nebeské telesá (1M 1, 3 . 16). Čo to teda bolo za svetlo? Pomôcť porozumieť, čo sa mieni svetlom na začiatku sveta nám môže fyzika.

Z nej vieme, že svetlo pozostáva z elektromagnetických vln. V prícipe je svetlo to isté, čo rádiové vlny alebo röntgenové žiarenie. Tieto vlny sa pohybujú nepredstaviteľne vysokou rýchlosťou – za jedinu sekundu môžu sedemkrát obísť zemeguľu. Hoci sa žiarenie šíri priestorom v podobe vln, môže sa správať, akoby pozostávalo z častíc. Povedané inak: určítym spôsobom všetko vo svete pozostáva z elektromagnetických vln, z energie, takpovediac zo svetla. Keď to uvážime, môžeme iba žasnúť nad múdrosťou biblickej správy o stvorení, ktorá jednoduchých spôsobom vysvetľuje, že všetko začalo stvorením svetla. Ostatne, pojem elektromagnetické vlny“ nie je vedecky oveľa precíznejší, ako pojem „svetlo“. Moderní fyzici hovoria radšej o kvantách, no nedokážu povedať ako presne vyzerajú a z čoho pozostávajú. So všetkým rešpektom k vedcom a ich práci, o počiatku všetkého môžeme my ľudia hovoriť iba toľko ako slepec o farbách. Je stále mnoho neprebádaného. Skúmať to, je úlohou vedcov.

So počiatkom sveta je to podobné ako s jeho cieľom: ani tu si nevie nik skutočne predstaviť, aké to bude, keď Kristus opäť príde a vezme k sebe, do neba tých, ktorí Mu verili.

Vedci a v otázke stvorenia zaoberajú rôznymi teóriami – hypotézami ako a kedy vznikol svet. V centre biblickej správy o stvorení sú iné otázky, totiž: Kto dal život svetu i nám? Aký je Boží zámer s nami? Prečo žijeme? Za vznikom sveta,

ale aj za vznikom nášho života stál Pán Boh. On stvoril svet dobre. Vložil doň svoje poriadky a zákonitosti – týkajú sa aj vzťahov. Mimo nich – ak by sme ich opustili – nenájdeme dobro a pravé šťastie.

„Boh riekol Boh: Bud' svetlo! A bolo svetlo. Boh videl, že svetlo je dobré; vtedy Boh oddelil svetlo od tmy. Boh pomenoval svetlo dňom a tmou pomenoval nocou. A bol večer a bolo ráno: prvý deň.“

Prvý zo 7 stvoriteľských dní dnes nazývame nedeľou. Je to deň, v ktorý Boh vzkriesil svojho Syna z mŕtvych a tým Ho učinil prvotinou svojho nového stvorenia, nového neba a novej zeme. Skrze smrť a vzkriesenie tam budeme i my nasledovať svojho Pána. Či to nové stvorenie pozostáva z kvantov, atómov alebo iného druhu svetla a hmoty – to nevieme. Vieme však, že ako na počiatku stvoril Boh svetlo, ako ako v plnosti času poslal svojho Syna na svet ako Svetlo sveta, tak zažijeme pri celi cesty nášho života, svetlo Božieho nového stvorenia. Nebude tam už hriech, ktorý by zakalil našu radosť z Boha.

Aj tento nádherný – svetlý výhľad majme na mysli pri začiatku nového cirkevného roka. Amen.

Pramene:

Jiří Beneš, Petr Vačura: Pradějiny (vyd. Kalich, Praha 2010);

Bengt Pleijel: Ako bolo na počiatku (vyd. Polárka, Vavrišovo 2001)

a použitím myšlienok M. Kriesera a J. B. Hroboňa: [Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár](#)